

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Magna Carta των Δικαστών¹

(Θεμελιώδεις Αρχές)

Κράτος δικαίου και δικαιοσύνη

1. Η δικαστική λειτουργία αποτελεί μία από τις τρεις λειτουργίες κάθε δημοκρατικού κράτους. Η αποστολή της είναι να εξασφαλίζει την ίδια την ύπαρξη του κράτους δικαίου με ένα αμερόληπτο, ακριβή, δίκαιο και αποτελεσματικό τρόπο.

Δικαστική ανεξαρτησία

2. Η δικαστική ανεξαρτησία και αμεροληψία αποτελούν προαπαιτούμενα της λειτουργίας της δικαιοσύνης.

3. Η δικαστική ανεξαρτησία είναι θεσμική, λειτουργική και οικονομική. Εξασφαλίζεται σε σχέση με τις υπόλοιπες δύο λειτουργίες του κράτους, ως προς αυτούς που επιζητούν δικαιοσύνη, άλλους δικαστές και την κοινωνία εν γένει, μέσω εθνικών κανόνων δικαίου ύψιστου κύρους. Το κράτος και κάθε δικαστικός λειτουργός είναι υπεύθυνοι για την προώθηση και την προστασία της δικαστικής ανεξαρτησίας.

4. Η δικαστική ανεξαρτησία εξασφαλίζεται σε σχέση με όλες τις δικαστικές ενέργειες και ειδικότερα σε σχέση με τη στελέχωση, τον διορισμό μέχρι την ηλικία της συνταξιοδότησης, τις προαγωγές, το αμετακίνητο, την εκπαίδευση, τη δικαστική ασυλία, την πειθαρχική ευθύνη, τη μισθοδοσία και την οικονομική χορήγηση του δικαστικού σώματος.

Εγγυήσεις της ανεξαρτησίας

5. Αποφάσεις σχετικές με την επιλογή, το διορισμό και τη σταδιοδρομία βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια και λαμβάνονται από όργανο αρμόδιο για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης.

6. Πειθαρχικές διαδικασίες διενεργούνται από ανεξάρτητο όργανο με τη δυνατότητα προσφυγής σε δικαστήριο.

¹ Η απόδοση στην ελληνική γλώσσα έγινε από τον Πέτρο Αλικάκο, Δ.Ν., Πρόεδρο Πρωτοδικών.

7. Κατόπιν διαβούλευσης με το δικαστικό σώμα, το Κράτος διασφαλίζει το ανθρώπινο δυναμικό και τα οικονομοτεχνικά μέσα, τα οποία είναι απαραίτητα για την ομαλή λειτουργία του δικαστικού συστήματος. Προκειμένου να αποφευχθεί κατάχρηση επιρροής, οι δικαστές απολαμβάνουν κατάλληλης αποζημίωσης και επαρκές συνταξιοδοτικό σύστημα, όπως ο νόμος προβλέπει.

8. Η αρχική εκπαίδευση και η επιμόρφωση είναι δικαίωμα και καθήκον για τους δικαστές. Οργανώνονται με την επίβλεψη του δικαστικού σώματος. Η εκπαίδευση αποτελεί σημαντικό στοιχείο για τη διασφάλιση τόσο της ανεξαρτησίας των δικαστών, όσο και της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος.

9. Το δικαστικό σώμα συμμετέχει σε όλες τις αποφάσεις που επιδρούν στην πρακτική της δικαστικής λειτουργίας (οργάνωση των δικαστηρίων, διαδικασίες, άλλες νομοθετικές πρωτοβουλίες).

10. Κατά την άσκηση της λειτουργίας απονομής δικαιοσύνης, οι δικαστές δεν υπόκεινται σε καμία διαταγή ή οδηγία, σε καμία ιεραρχική πίεση, αλλά δεσμεύονται μόνο από το νόμο.

11. Οι δικαστές εξασφαλίζουν την ισότητα των όπλων ανάμεσα στην κατηγορούσα αρχή και την υπεράσπιση. Ανεξάρτητο σώμα εισαγγελέων είναι βασικό απαιτούμενο για την εφαρμογή του νόμου.

12. Οι δικαστές έχουν το δικαίωμα να είναι μέλη εθνικών και διεθνών οργανώσεων δικαστών, στις οποίες έχει ανατεθεί η προάσπιση της αποστολής του δικαστικού σώματος στην κοινωνία.

Όργανο αρμόδιο για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας

13. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ανεξαρτησία των δικαστών, κάθε Κράτος πρέπει να δημιουργήσει ένα Συμβούλιο για το Δικαστικό Σώμα ή άλλο ειδικό όργανο, το οποίο θα είναι ανεξάρτητο από την εκτελεστική και νομοθετική λειτουργία, εξουσιοδοτημένο με ευρεία αρμοδιότητα ως προς όλα τα ζητήματα που αφορούν το καθεστώς, την οργάνωση, τη λειτουργία και την εικόνα των δικαστικών θεσμών. Το Συμβούλιο θα αποτελείται είτε αποκλειστικά από δικαστές, είτε από ευρεία πλειοψηφία δικαστών, οι οποίοι θα εκλέγονται από συναδέλφους τους του ίδιου βαθμού. Το Συμβούλιο του Δικαστικού Σώματος θα είναι υπεύθυνο για τις ενέργειες και τις αποφάσεις του.

Πρόσβαση στη δικαιοσύνη και διαφάνεια

14. Η δικαιοσύνη είναι διαφανής και παρέχεται ενημέρωση για τη λειτουργία του δικαστικού συστήματος.

15. Οι δικαστές λαμβάνουν μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί γρήγορη, αποτελεσματική και προσιτή οικονομικά επίλυση μίας διαφοράς. Συνεισφέρουν στην προώθηση των εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης διαφορών.

16. Τα δικαστικά έγγραφα και οι δικαστικές αποφάσεις συντάσσονται σε προσβάσιμη, απλή και καθαρή γλώσσα. Οι δικαστές λαμβάνουν αιτιολογημένες αποφάσεις, οι οποίες δημοσιεύονται μέσα σε λογικό χρονικό διάστημα, βασισμένες σε δίκαιη και δημόσια ακρόαση. Οι δικαστές χρησιμοποιούν κατάλληλες μεθόδους διαχείρισης υποθέσεων.

17. Η επιβολή των δικαστικών διαταγών αποτελεί ουσιώδες συστατικό του δικαιώματος για δίκαιη δίκη και επιπλέον διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της δικαιοσύνης.

Δεοντολογία και ευθύνη

18. Δεοντολογικές αρχές, διακεκριμένες από τις πειθαρχικές διατάξεις, είναι ο γνώμονας των πράξεων των δικαστών. Συντάσσονται από τους ίδιους τους δικαστές και περιλαμβάνονται στην εκπαίδευσή τους.

19. Σε κάθε Κράτος, ο κανονισμός ή ο θεμελιώδης χάρτης που εφαρμόζεται στους δικαστές, καθορίζει τα παραπτώματα, τα οποία συνεπάγονται πειθαρχικές κυρώσεις και κίνηση πειθαρχικών διαδικασιών.

20. Οι δικαστές υπάγονται στον κοινό ποινικό νόμο για αδικήματα που διαπράττουν εκτός του λειτουργήματός τους. Σε ποινική ευθύνη δεν υπόκεινται οι δικαστές για ακούσια σφάλματα κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους.

21. Το ένδικο βοήθημα για δικαστικά σφάλματα εντάσσεται σε σχετικό σύστημα εφέσεως. Κάθε ένδικο βοήθημα για άλλα σφάλματα κατά την απόδοση δικαιοσύνης στρέφεται μόνο κατά του κράτους.

22. Ο δικαστής δεν εκτίθεται, σε σχέση με τη δοθείσα σε αυτόν δικαστική εξουσία, σε οποιαδήποτε προσωπική ευθύνη, ακόμη και σε αποζημίωση που θεσπίζεται από το Κράτος, εκτός αν πρόκειται για περίπτωση κακοδικίας.

Διεθνή δικαστήρια

23. Οι παραπάνω αρχές εφαρμόζονται κατ' αντιστοιχία στους δικαστές όλων των Ευρωπαϊκών και Διεθνών Δικαστηρίων.